

Protestáns „összhangzat” a reformációi gálán

Bényi Ildikó köszönti a megjelenteket – háttérben a Központi református kórus

Személyes hitének megvallásával kezdte beszédét Magyarország igazságügyi minisztere az Uránia Nemzeti Filmszínházban október 16-án tartott reformációi gálaesten. Trócsányi László annak a budapesti rendezvénynek volt idei főelőadója, mellyel – az Október a reformáció hónapja programsorozat keretében – elsősorban a protestáns felekezetek kulturális értékeit őrző és teremtő szerepére kívánja irányítani a figyelmet a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT).

Kodály Zoltán *Szemem a hegyekre vetem* (121. genfi zsoltár) című kórusművének elhangzása után Steinbach József, a MEÖT elnöke köszöntötte a patinás színházteremben megjelenteket: a testvéregyházak vezető képviselőit, az állami és a kulturális élet neves személyiségeit, egyházaink espereseit, lelkészeit, teológiai tanárait, a budapesti és a vidéki gyülekezetek tagjait. A református püspök utalt a hónap idei vezérigéjére („Beszéljétek el dicsőségét a nemzeteknek, csodáit minden népnek!” – Zsolt 96,3), rámutatva, hogy az Isten dicsőségét megtapasztaló keresztényeknek ma is feladata hirdetni minden nemzet előtt: „Jézus Krisztus, Isten fia, Megváltó.”

A gálát nyitó zsolnárfeldolgozást a Központi református kórus szolgáltatta meg, amely – a Debreceni kollégiumi kántus vezetője, Berkesi Sándor javaslatára – ez év februárjában alakult meg Erdélyi Dániel és Berkesi Boglárka karnagyok irányításával. A jelenleg mintegy harminc főt számláló – és további tagok jelentkezését váró – énekkar az elnöki köszöntő után további két zsolnárfeldolgozást adott elő, ezúttal Gárdonyi Zoltán szerzeményei közül. Reformáció és rend címmel tartott ünnepi előadásában Trócsányi László igazságügyi miniszter hangoztatta, hogy „rendről nem csak jogi és politikai értelemben szólhatunk – a lel-

kekben is rendnek kell lenni. Ha ott rend van, akkor lesz rend a társadalomban, gazdaságban, közéletben”. Hozzátette: a legfontosabb érték a lelkiismeret rendje. Előadásában mindazonáltal az állam és az egyház kapcsolatában kívánatos rendet világította meg nagy ívű, összegző történeti áttekintéssel. A miniszteri beszédet követően a kibővített Jobbágy-kvartett koncertjét konferálta be a gálaest házigazdája, Bényi Ildikó televíziós műsorvezető. A Duna menti Neszmélyből származó baptista Jobbágy család zenekarát Jobbágy István alapította. A tizenhárom muzsikusra bővült

„kvartett” a „Szelíd szemed, Úr Jézus...” kezdetű protestáns énekre írt variációkat adott elő nagy sikerrel. (A közismert dallamot feldolgozó dr. Beharka Pál orgonaművész, a Baptista Teológiai Akadémia professor emeritusa – unokája révén – szintén tagja lett a Jobbágy családnak.)

A reformációi gálaest második részét az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium és Kollégium diákjainak műsora nyitotta. Az 1728-ban alapított és 1994-ben ismét egyházi fenntartásba került intézmény az idei tanévtől már nemcsak nyolc évfolyamos gimnáziumként, hanem általános iskolaként is igyekszik öregbíteni jó hírét. 2005 óta vezeti Szabó Andrásné az énekkarukat, amelynek szolgálata után a 8. osztály evangélikus hittan csoportja adta elő Ernst Lange *Kilenc kő* című mártíriumjátékát. (Idén egyébként a gálaest adományait is az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium és Kollégium javára ajánlották fel a szervezők.)

Több éve már, hogy a reformációi gálaesten adják át a Protestáns Újságírók Szövetségének (Prúsz) kitüntetését. A Rát Mátyásról elnevezett életműdíjat ezúttal Tóth-Máthé Miklós vehette át a szövetség elnökétől, Novotny Zoltántól. A mintegy harminc önálló kötetet jegyző református író-újságíró eredeti hivatását tekintve színművész, de a díjátadón költői kvalitásairól is megbizonyosodhatott a közönség, hiszen – mintegy köszönetképpen – *Őseim a prédikátorok* című versét szavalta el.

Megérdemelt vastaps jutalmazta az ideji kulturális estet záró *Servet* csángó zenekar rövid koncertjét is. Markó Botond és ifjú barátai a népzenei mindannyian csángó mesterektől tanulták, gyakorlatot pedig táncházakban zenélve szereztek. A reformációi gálaest gyülekezetének idén is megadott, hogy az Uránia Nemzeti Filmszínházba ne szűrődjenek „disszonáns” hangok...

■ T. PINTÉR KÁROLY

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Urunk, Istenünk, csak a te szavad teheti teljessé töredezett életünket, szakadozott világunkat. Ezért könyörgünk hozzád.

[Lektor:] Könyörgünk egyházunkért és a földön élő összes keresztényért. Segíts bennünket, hogy közösen, egy szívvel tanúsokdjunk rólad, keressük akarodat, és példát mutassunk a szeretetben minden embernek. Kérünk téged...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk gyülekezetünkért és benne önmagunkért. Add, hogy jól használjunk fel minden lehetőséget, amikor veled találkozhatunk, akarodat megismerhetjük, szeretetedet átélhetjük. Segíts bennünket testvérként szeretni egymást és a tőled kapott képességeinket a közösség szolgálatába állítani. Ajánldokozz meg nyitottsággal azok felé, akik a mi gyülekezetünkben keresnek téged. Kérünk téged...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk hazánkért és benne minden emberért. Segíts mindnyájunkat tisztességesnek maradni mindennapi küzdelmeink közepe, és adj bölcsességet azoknak, akik életüket befolyásoló döntéseket hoznak. Az emlékezés napján köszönjük neked azokat, akik szabaddabb és emberibb világot akartak hazánkban, és egyéni érdekeiket, akár saját életüket is feláldozták az igazságtalanság, az elnyomatás ellen. Te segíts bennünket, emlékezőket, hogy megbecsüljük múltunkat. Kérünk téged...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk minden szükséglet szenvedőért. Azokért, akik betegek, és azokért, akik betegeket ápolnak. Azokért, akik gyászolnak, és azokért, akiknek közeli halálukkal kell szembenézniük. Azokért, akik megélhetési gondokkal küzdenek, és azokért, akiknek nyugalomra, békére és elfogadásra lenne szükségük. Azokért, akiknek családi problémáik vannak, és azokért, akik csak vágnak családra, de egyedül élnek. Minden szükségünkben te tudsz megajándékozni minket gazdagabban, mint kérnénk vagy gondolnánk. Kérünk téged...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk mindenkiért, aki téged keres, és mindenkiért, akinek életfeladata a te szavaid hirdetése: hittanáraké, gyülekezeti munkásoké, lelkészeké és minden elhivatott keresztényé. Könyörgünk önmagunkért is, hogy egész életünkben kutassuk szavaid kincsetárát, és kapcsolatban lehessünk veled most és az örökkévalóságban. Kérünk téged...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkész:] Hitet teremtő, vigasztaló, erőt adó, gyógyító szavaid erejére bízunk magunkat és az egész világot. Ámen.

Állj a lábadra!

Országos evangelizációt tartottak a Deák téren

Rengetegen jöttek szerte az országból, sőt határon túlról is Budapestre a Deák téri evangélikus templomban október 8-án tartott országos evangelizációra, amelyet idén is egyházunk missziói bizottsága szervezett.

Szeverényi János országos missziói lelkész köszöntője után Szemerei János misszióért is felelős püspök imádsággal és egy igével (Zsolt 145,15) indította el a napot, majd az ötvenéves Hermons együttes zenei szolgálata következett. Vezetője, Győri János Sámuel pesterzsébeti lelkész a dalok között ismertette azok keletkezését is. Ő hirdette ezután az igét is az *Apostolok cselekedetei* 14,8–10 versei alapján, amelyek a születésétől fogva sánta ember meggyógyításáról szólnak. Hangsúlyozta: ha meggyógyultunk, fontos, hogy ne titkoljuk el örömünket, perdüljünk tánra örömmel, és ne rejtjük el azt, ami megtörtént velünk.

Folytatás a 2. oldalon ►

Pásztorlevél a Magyarországi Evangélikus Egyház gyülekezeteinek az 1956-os forradalom és szabadságharc hatvanadik évfordulójának ünnepén

Ünnepelj Gyülekezet! Kedves Testvérek! Az 1956-os forradalom és szabadságharc hatvanadik évfordulóján a hála, a bűnbánat és a reménység érzése tölthet be minket.

Hála, hogy a történelem Urát újra meg újra szabadító Istenként ismerhetjük meg, aki gátat szab a diktatúrák zsarnokságának és az elnyomó hatalmaknak. Ő vezette ki egykor népét a rabszolgaság földjéről, és Jézus Krisztusban azért lett emberré, hogy megszabadítson minket.

Öröm, hogy ezt a jubileumot éppen vasárnap tarthatjuk, amikor Jézus Krisztus feltámadásának szabadító győzelmét is ünnepeljük.

Hálával emlékezünk azokra a hősköre, akik hat évtizede a legdrágábbat, az életüket is készek voltak odaáldozni.

Hálát adunk Istennek, hogy ma szabad és független országban élhetünk.

A hála mellett őszinte bűnbánatra is szükségünk van ezen az évfordulón, mert csak ez teheti hitelessé ünnepelésünket. Megvalljuk, hogy az 56-os forradalom és szabadságharc emlékeit gyakran sározták be különböző politikai erők a történelmi események tudatos meghamisításával és a teljes igazság elhallgatásával.

Jézus tanítása egyértelmű: „... az igazság megszabadít...” 56 még közöttünk élő tanúinak is tartozunk azzal, hogy a forradalom és a szabadságharc hiteles történetét megismerjük, és megismertessük az utánunk jövő nemzedékekkel.

Bűnbánattal valljuk, hogy az immár több mint negyed évszázada elnyert szabadság ajándékával gyakran önző módon visszaéltünk... Ugyanakkor 2016 októberében reménységgel tekintünk a jövőbe, hiszen ez a hónap egyben a reformáció hónapja is.

Bízunk benne, hogy az egyház Ura, a reménység Istene, aki Szentlelkével 499 évvel ezelőtt megújította, és mind a mai napig megőrizte egyházát, ma is fel tud használni minket a felelős szabadság és szeretet ajándékának hirdetésére, továbbadására és megélésére hazánkban éppúgy, mint az egész világon.

Ebben a közös küldetésünkben áldjon és erősítsen meg minket szabadító Istenünk az ő Lelkével, az erő, a szeretet és a józanság lelkével!

Kérjük gyülekezeteinket, hogy november 4-én, nemzeti gyásznapon este hat órakor szólaljanak meg az evangélikus templomok harangjai, közös imádságra és emlékezésre hívva mindannyiunkat.

Erős vár a mi Istenünk!

FABINY TAMÁS püspök
GÁNCIS PÉTER püspök
SZEMEREI JÁNOS püspök

Állj a lábadra!

Országos evangelizációt tartottak a Deák téren

► Folytatás az 1. oldalról

„Nyomorúságból felegyenesedett emberként, lelki értelemben Homo erectusként kell szolgálunk a világban” – szöveg Győri János Sámuel útravaló üzenete a Deák téri templom szószékéről.

Az igehirdetést *Drenyovszky Kinga* és *Drenyovszky Péter* zenei szolgálata követte, majd *Balogh Tibor* és *Karsai Il-dikó* adott elő egy-egy éneket. Ezt követően az egyházközösség, illetve a Deák Téri Evangélikus Gimnázium helyiségeiben zajlottak szekcióbeszélgések különböző témákról, laikusok és lelkészek – köztük mindhárom egyházkerületünk püspöke – vezetésével. Az ebédszünetben a *Hermons együttes*

resztény életről, az egyházi szolgálatról, egy baleset térítette őt Isten útjára. Bizonyágtételében őszintén beszélt az életében átélt csodákról, az Úr szabó erejéről.

A nap úrvacsorás istentisztelettel zárult, melyen *Lupták György* esperes hirdette Isten ígését, szintén az *Apostolok cselekedetei* 14,8 és következő versei alapján. „Kereszténységünk akkor az igazi, ha lángol és lobog, és ha bennünk van az, amire a mindenható Isten elhívott – mondta. – Vissza kell térnünk Isten Igéjéhez, a tiszta forráshoz, ahogyan a reformáció korában is tették. Csak Istennel, csak nála lehetünk erősek, csak ott tudunk ellenállni a kor ki-

A SZERZŐ FELVÉTELE

tagjai a templom lépcsőjén tettek zenei bizonyítást a Deák téren elsétálóknak.

Délután ismét a templomban gyülekezett mindenki, ahol a Kossuth-díjas *Czakó Gábor* katolikus író tanúságtétele következett.

*Lóczy Tibor*t nemrégiben küldték ki felvidéki lelkeszi munkatársi szolgálatra. Korábban fogalma sem volt a ke-

hívásainak” – fogalmazott a Déli Egyházkerület püspökhelyettese.

Az úrvacsorai rész oltári szolgálatát *Gerőfiné dr. Brebovszky Éva* vezette, mellette számos lelkész segédkezett Jézus testének és vérének kiosztásában. A perselypénzt a bel- és külmiszió céljaira fordítják.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Több ezren adták magukat a 72 óra kompromisszum nélkül önkéntes akcióhoz

Kilencedik alkalommal rendezték meg idén a 72 óra kompromisszum nélkül elnevezésű, háromnapos szociális önkéntes akció a három történelmi keresztény egyház szervezésében, az Emberi Erőforrások Minisztériumának és Budapest fővárosnak a támogatásával. Az október 9-én zárult akció szlogenje az „Add magad!” volt.

A szlogen jegyében országsszerte közel 8000 önkéntes 330 projektben végzett ökológiai, társadalmi és közhasznú munkát, hogy szebbé, élhetőbbé tegyék környezetüket, és példát mutassanak: közösen, összefogva egymásért jobb lehet a világ. Nem csak 72 óra. Az akció fővédnökeként *Bocskor Biborka*, a Magashegyi Underground zenekar énekesnője is aktív résztvevője volt a 72 órának.

A kilenc év alatt az akció csaknem 50 ezer fiatal mozgató meg országsszerte, akik 150 településen több mint 2500 közhasznú projektben vettek részt. Idén is Magyarország mind a 19 megyéje bekapcsolódott, és ez évben már Erdély, illetve a Partium egy-egy városa is csatlakozott, így összesen 97 településen tevékenykedtek fiatalok.

Október 7-én, pénteken 14 órától a budapesti Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekotthonában hivatalos sajtótájékoztató keretében a meghívott vendégek részvételével közös program készült a sérült gyermekek számára. A sajtórendezvény zárásaként *Fehér Anna*, a Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekotthonának intézményvezetője szöveg a jelenlévőkhöz. „A hit cselekedetek nélkül halott” – idézte a Biblia szavait.

A szembenállástól a közösségig

Ökumenikus tanulmányi napot tartottak hittudományi egyetemünkön

A Lutheránus–Római Katolikus Egység Bizottsága által 2013-ban kiadott, *A szembenállástól a közösségig* címet viselő tanulmányi kapcsán ültek asztalhoz római katolikus, evangélikus, református, püünkösi egyházvezetők, teológusok, diákok, hogy kimondják: a terhes örökség ellenére látnak maguk előtt pozitív jövőképet az ökumenikus párbeszéd terén. Az október 12-i konferencia helyszíne az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) díszterme volt.

A szembenállástól a közösségig – Evangélikus–római katolikus közös megemlékezés a reformációról kötet magyarul 2016 elején jelent meg. A kiadvány visszatér a reformáció óta megtett útra és reményteljesen előre a közös bizonyágtételre. A felek – különösen a második vatikáni zsinat óta – egyre inkább felismerték, hogy sokkal több köt össze bennünket, mint amennyi elválaszt. A kötet a múlt közös feldolgozását, a párbeszéd eddigi eredményeinek megismerését, a közös ünneplést és a közösség útjában álló akadályok lebontását kívánja segíteni. Ennek jegyében szerveződött – *Gáncs Péter* evangélikus elnök-püspök javaslatára – az október 12-i tanulmányi nap is, amelynek résztvevőit *dr. Szentpétery Péter*, az EHE Vallás- és Társadalomtudományi Tanszékének vezetője, a konferencia szervezője köszöntötte.

A *dokumentumig vezető út* címmel *dr. Fabiny Tamás*, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke, a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) közép- és kelet-európai alelnöke tartott felvezetőt. Mint ismeretes, a Vatikán és az LVSZ képví-

selői 1999. október 31-én Augsburgban írták alá a megigazulás tanításáról szóló közös nyilatkozatot. *Fabiny Tamás* bemutatta azt a filmet, amelyet annak idején a Duna Televízió megbízásából készített az eseményről. A film után *dr. Reuss András*, az EHE professor emeritusa, a második mérföldkő, a tanulmánykötet magyar kiadásának evangélikus lektora *A közösség perspektívája és akadályai evangélikus szemmel* című mondané gondolatait.

Dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Ökumenikus Bizottságának elnöke *Katolicitás, katolicizmus és reformáció* címmel tartotta meg referátumát. Az érsek rámutatott, hogy a reformáció *sola fide, sola scriptura, solus Christus* és *sola gratia* jelszavai már Luther előtt is fontos tantételei voltak az egyháznak. „Keresnünk kell azt, ami összeköt bennünket, és vissza kell állítani a teljes egységet” – hangsúlyozta *dr. Bábel Balázs*.

Dr. Kránitz Mihály professor, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának dékánja, a magyar kiadá-

Öt ökumenikus felszólítás

- A katolikusok és az evangélikusok mindig az egységből induljanak ki;
- engedjék érvényesülni az egymással való találkozás átalakító hatását;
- kötelezzék el magukat újra a látható egység mellett;
- fedezzék fel Krisztus evangéliumának erejét;
- közösen tegyenek tanúságot Isten kegyelméről a világban.

A hiteles vezetés mellett

Nemzetközi konferencia Budapesten

Az üzleti szférában dolgozó vezetők, lelkészek, egyházi és civil szervezetek munkatársai vettek részt a hazánkban harmadik alkalommal megrendezett GLS nemzetközi vezetői konferencián. A kétnapos vezetői műhelyt a MOM Kulturális Központban tartották október 7–8-án a Magyar Evangéliumi Szövetség – Aliansz és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (ME-ÖT) védnökségével.

Az egyesült államokbeli Chicago melletti Willow Creek Gyülekezetből 375 helyszínre közvetítik élőben az eseményt, majd szerte a világon több mint 120 országban rendezik meg a lokális GLS-konferenciákat, amelyeken szinkronizált videó-előadásokon követhetik a résztvevők a programot. A külföldi szakemberek – cégvezetők, sikerkönyvek szerzői, lelkészek – mellett idén a rendezvény magyar előadója *Lénárt Viktor* evangélikus lelkész, a GROW csoport vezérigazgatója volt. *Durkó Istvánnak*, a GLS szervezőbi-

zottsága elnökének, a Magyarországi Baptista Egyház misszió igazgatójának köszöntőjével indult a 2016-os GLS-konferencia péntek délután. Nyitóprogramként *Bill Hybels* előadását nézhették meg a résztvevők. A Willow Creek Gyülekezet alapítója, vezető lelkésze és a GLS elindítója az öt legfontosabb vezetői kvalitásról beszélt, ezek a kitartás, az önismeret, a találékonyság, az önfeláldozó szeretet, illetve a cél és értelem meghatározása.

A GLS 2016 magyar előadója, *Lénárt Viktor* szombati előadásában a veze-

sú kötet katolikus lektora – *A közösség perspektívája és akadályai katolikus szemmel* című előadásában – a közös és békés tanúságtétel zálogaként *Ferenc* pápát idézte: „Együtt zarándokolunk.” Krisztus világosságában kell látni, hogy a világ világosságának visszfényei lehessünk – zárta gondolatait.

Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke magyarul megjelent kötetben is megfogalmazott „öt ökumenikus felszólítással” kapcsolatban önkritikusan azt mondta, hogy a református egyházban az egységnek ezen a fokán még nem tartanak, de üdvözli a törekvéseket, és személyesen reméli, hogy a jövőben esetleg a református egyház is csatlakozhat majd ehhez a közösséghez. Püünkösi szemmel beszélt az öt ökumenikus felszólításról a Magyar Püünkösi Egyház elnöke, *Pataky Albert*. Örömet fejezte ki, hogy az öt ökumenikus felszólítás inkább gyakorlati, mint teológiai jellegű.

Dr. Réthelyi Miklós, a Semmelweis Egyetem rector emeritusa, korábbi miniszter, a Magyar UNESCO Bizottság elnöke maga is vegyes házasságban él. A konferencián *Szembenállás helyett közösség a hívők között* című előadásában rámutatott, hogy az egymás felé való közeledés során rendkívül fontos egymás értékeinek a megismerése.

A tanulmányi nap, amelyen az Evangélikus Hittudományi Egyetem énekara is szolgált (vezényelt *dr. Fekete Anikó*, zongorán kísért *dr. Finta Gergely*), kerekasztal-beszélgéssel zárult, illetőleg *Gáncs Péter*nek, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspökének zárószavával és áldásával ért véget.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

tői hitelesség témáját körüljárva elmondta: „Egy vezető úgy lesz hiteles, ha odaadja magát az őt formáló Isten kezébe.” Kiemelte: Isten direkt ilyenek alkotott bennünket, pont így akar, hiszen ezekkel az adottságokkal vagyunk tökéletesek arra, amire szánt minket. Ha ezeket az adományokat jól értjük, akkor tudunk hitelt adni és kapni is. Beszédében arra is rávilágított, hogy mindannyiunknak vannak hiányosságai, de egy gyengeségnek ereje van, hiszen kiegészíthető, és annak megelése, hogy a szükségben segítünk egymásnak, a legerősebb csapatot hozhatja létre.

Az előadások lelkiségére, témájára való ráhangolódást a Golgota Gyülekezet dicsőítése és *Környei Attila* gitárművésznél, a Zeneakadémia hallgatójának előadásai segítettek. (A konferencia honlapján már elindult a kedvezményes előregisztráció a következő évi GLS nemzetközi vezetői konferenciára, melynek időpontja 2017. október 6–7.)

■ SZENCI-KOVÁCS EMESE

Ülésezett az emlékévet előkészítő bizottság

Orbán Viktor kormányfő elnökletével tartotta őszi ülését az Országgházban október 13-án a Reformáció Emlékbizottság. Az ülésen egyházi és állami vezetők számoltak be az eddig megvalósult tervekről és a jeles évforduló további lehetőségeiről.

Az ülésen *Balog Zoltán*, az emberi erőforrások minisztere, a bizottság ügyvezető elnöke hangsúlyozta: „A reformáció olyan erő, ami létfontosságú értéket adott a magyar családoknak, a magyar településeknek, Magyarországnak és a Kárpát-medencei magyarságnak.”

Az emlékbizottság ülésén *Szabó István*, a Magyarországi Református Egyház püspöke, a zsinat lelkészi elnöke, valamint *Gáncs Péter*, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke a re-

formáció által ötszáz évvel ezelőtt elindított szellemi, kulturális, társadalmi folyamat hatásáról, értékeinek megbecsüléséről és gazdagításáról beszélt. *Fazekas László*, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház püspöke a határon túli, *Vass Zoltán*, a magyar református diaszpóra lelkésze a tengerentúli magyarság gazdag programjáról és megemlékezéseiről számolt be.

Hafenscher Károly evangélikus lelkész, miniszteri biztos rámutatott, hogy az el-

múlt két évben a bizottság 552 programot és projektet támogatott, és a 2017. évi nagy rendezvényeken túl több mint 400 projektet fog támogatni. A kulturális, művészeti, tudományos és közösségi programok célja az ötszázadik évforduló méltó megünneplése. A bizottság által támogatott és létrehozott programok egyaránt megjelennek a Kárpát-medence aprófalvaiban és nagyvárosaiban, megszólítva minden generációt. A jubileumi programok központi megnyitója 2017. január 6-án lesz a Művészetek Palotájában – mondta *Hafenscher Károly*, a Reformáció Emlékbizottság miniszteri biztosa a testület őszi ülésén.

Forrás: MTI

HIRDETÉS

Meghívó felügyelőtalálkozóra

Kedves Testvérek!

Idén is megrendezzük Révfülöpön a felügyelők országos találkozóját. Az időpont – mint mindig – november első hétvégéje, most november 4–6. A szervezők nevében is szeretettel hívunk és várunk minden felügyelőt (országost, kerületit, megyeit és gyülekezetit), felügyelőhelyettesét és – ha marad még hely – érdeklődő presbitereket is. (Kezdés november 4-én, pénteken este 18 órakor, befejezés 6-án, vasárnap 13 órakor.)

A felügyelők konferenciájának témája: *Kell-e változtatnunk? Egyházi és világi közélet a reformáció kezdete 500. évfordulójának küszöbén*. Két „külső” előadót várunk: *Reformáció és nyilvánosság* – *Manchin Róbert*; *Reformáció és gazdaság* – *Szabó B. András*. Beszélgétek, fórum, eszmecsere a lehetséges szervezeti változtatásokról egyházunkban. Igéjhirdetéssel szolgálnak: *Gáncs Péter* elnök-püspök, *Fabiny Tamás* püspök, *Szemerei János* püspök. Jelentkezni lehet közvetlenül az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ e-mail-címén: revfulop@lutheran.hu.

Szeretettel hívogat mindenkit *Pröhle Gergely* országos felügyelő nevében az intézmény házigazdájára: *Hafenscher Károly*.

Istentisztelet-közvetítés a Magyar Rádióban

Bemutatkozik a Paksi Evangélikus Egyházközség

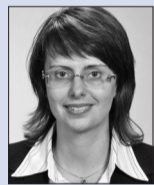
A paksi evangélikus gyülekezet több mint négyszáz éves múltra tekint vissza. Az első helyi lutheránus közösség a reformációt követő évtizedekben a Dél-Dunántúl magyar reformátorának, *Sztárai Mihálynak* a gyülekezet-szervező munkája következtében jött létre. A mohácsi csatavesztés után – mivel a Buda felé nyomuló török hadak felvonulási útja itt haladt át – a település teljesen elnéptelenedett. Ez tette elengedhetlenül szükségessé a szervezett betelepítést.

Az 1730-as évektől a mai Németország területéről, Hessen tartományból érkeztek az első bevándorlók, velük az evangélikusok is. Kezdetől fogva nagy összetartás jellemezte őket, egymás közelében építették fel házaikat, így mind a mai napig tiszta evangélikus utcák jöttek létre. A gyülekezet csak *II. József* türelmi rendelete után, 1783-ban lehetett önálló, addig a tizenegy kilométerre fekvő Györköny filiájaként működött. 1783-ban, mivel megvolt az önálló gyülekezet alapításához szükséges száz család, a közösség megkap-

ta az imaházépítési engedélyt, majd meghívta első lelkészének *Mezibrodzki Pált*. Ezzel egy időben elkezdődött az imaház, az iskola és a lelkészlakás építése is.

Az évek során az épületek többsége sajnos többször a tűz martaléka lett. A ma álló templom 1884-ben épült fel, és azóta is a paksi evangélikusok lelki otthona. A templom bejáratának két oldalán két fekete márványtábla örökíti meg a gyülekezet első és második világháborúban elesett hőseinek nevét.

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Október 30-án, a Szentháromság ünnepe utáni 23. (Biblia-) vasárnapon 10.04-től istentiszteletet közvetít a Kossuth rádió a paksi evangélikus templomból. Igét hirdet *Nepp Éva* lelkész.

A második világháborúban megsemmisült a gyülekezet kétszáz éves irattára és az anyakönyvek jelentős része. Ezt próbálta pótolni a harmincnegyevenyolc évig itt szolgáló *Sólyom Károly* lelkész, esperes, püspökhelyettes egyháztörténeti munkája, amely *Egy evangélikus gyülekezet a Duna partján* címmel jelent meg 1991-ben. A reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójára készül a paksi egyházközség a jubileumi alkalomhoz a könyv újrakiadásával szeretne hozzájárulni, ezzel fejezve ki tiszteletét az ősök hite előtt.

A jelenleg Pakson szolgáló lelkész, *Nepp Éva* az egyházközség lelkészeinek sorában a tizenkettedikként 2015. augusztus 3-tól látja el a gyülekezet pásztorolását.

A nagy múltú gyülekezet a 2011-es népszámlálási adatok szerint ezeregyszáz lelket számlál, ezzel ma Tolna megye legnépesebb lutheránus közössége. A gyülekezeti életet a hagyományos és új alkalmak mellett jelentős városi és ökumenikus rendezvények gazdagítják.

Istentisztelet-közvetítés a Duna Televízióban

Bemutatkozik a Budavári Evangélikus Egyházközség

A Budavári Evangélikus Egyházközség 1844-ben alakult, bár a templom előterében álló emléktábla – rajta Cordatus Konrad és Dévai Bíró Mátyás nevével – arra hívja fel a figyelmet, hogy már a reformáció korában jelen volt az evangéliumi gondolkodásmód Budán, tehát volt, aki reformátori szellemben hirdette az igét, és tanított. A budai egyházközség azonban a történelmi helyzet (az ellenreformáció és a török hódoltság) miatt csak *Mária Dorottya – József* nádor kegyes, evangélikus felesége – közbenjárására alakulhatott meg.

Első lelkésze *Bauhofer György* volt. Az ő idejében épült fel az első templom a Dísz téren. Felszentelése 1847 szeptemberében történt meg. Templom, paplak és iskola jelezte, hogy az igehirdetés és a tanítás fontos a gyülekezet számára. Ez az első templom ötven évig állt, a milleniumi városrendezés során bontották le, helyén a Honvéd Főparancsnokság épült fel.

A Bécsi kapu téren ma is álló templomot a Honvédelmi Minisztérium

építtette fel. A templom, az iskola és a lelkészlakás *Kallina Mór* tervei alapján 1895-re készült el. A második világháborúban az iskolát bombatalálat érte, megsemmisült, a súlyosan megrongálódott templomot pedig sokkal egyszerűbb belső kialakítással építették újjá. Most ez az egyszerű, faborításos templom az evangélikus váriak lelki otthona.

A közel háromezer tagot számláló egyházközség számára a vasárnapi négy istentisztelet mellett több bibliaórai közösség, énekkar és ifjúsági csoport működik. A gyülekezet ebben az évben tizenkilenc iskolában látja el a hittanórákat.

Evangélikus istentisztelet a Duna Televízióban

Október 31-én, a reformáció ünnepén 11 órától istentiszteletet közvetít a Duna Televízió a budavári evangélikus templomból. Igét hirdet *Bence Imre* esperes.

Szolgáltatásának két meghatározó gondolata a családiasság és a kisugárzás. Mindent megtesz a gyülekezet, hogy a környezetében élők lelki otthona és közössége lehessen; a templom elhelyezkedése pedig még a misszióknak is jó alapja lehet.

Az egyházközség az Északi Egyházkerület püspöki székhelye s jelenleg a Budai Egyházmegye esperesi központja is. A gyülekezetben négy lelkész szolgál: *Bence Imre* igazgató lelkész, budai egyházmegyei esperes, *Bencéné Szabó Márta* másodlelkész, *dr. Fabiny Tamás* püspök és *Péter Zoltán* lelkész.

A reformációi istentiszteletet az egyházközség együtt ünnepli az egyházmegye több más gyülekezetével, ezzel is jelezve lelki közösségüket, hiszen a mai Budai Egyházmegye gyülekezetei a *Mária Dorottya* által alapított gyülekezetből nőttek ki.

HIRDETÉS

A Keresztény Értelmiségi Fórum következő alkalmán a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII. ker., Kék Golyó u. 17.) október 24-én 18.30-kor *A 2016. évi olimpiáról* címmel *Novotny Zoltán* sportriporter előadása hangzik el.

A Harmat Kiadó szeretettel meghívja Önt Volker Kessler *A Biblia négy vezetési alapelve*, illetve Martina & Volker Kessler *Hatalmi csapdák a gyülekezetben* című könyvének bemutatójára, valamint az ebből az alkalomból szervezett kerekasztal-beszélgetésre. Időpont: október 27., csütörtök, 16 óra. Helyszín: Adna Café, Budapest IX., Török Pál u. 6., a Kálvin tér mellett. A beszélgetésben részt vesznek: *dr. Martina Kessler* teológus és pszichológiai tanácsadó, kutató (UNISA, Pretoria) • *dr. Tomka János* főiskolai tanár, Károli Gáspár Református Egyetem • *Heizer Tamás* baptista lelképásztor, a Barnabás Csoport igazgatója • *Reimer Attila*, a németországi Keresztény Vezetők Akadémiájának kuratóriumi tagja. A beszélgetést *dr. Herjeczki Kornél*, a Harmat Kiadó igazgatója vezeti. Bővebb információt a *Harmat.hu* weboldalon talál.

Bach h-moll miséje Sopronban. Október 28-án, pénteken 19 órakor a soproni evangélikus templomban a Reformáció Emlékbizottság *Zenei hitvallásaink* sorozata keretében J. S. Bach h-moll miséjét adja elő a Lutheránia énekkar (vezényel: *Kamp Salamon*), a Budapesti Vonósok, valamint *Szabóki Tünde* (szoprán), *Schöck Atala* (alt), *Megyesi Zoltán* (tenor) és *Kovács István* (basszus).

Ifjúsági pályázat. A Magyarországi Evangélikus Egyház Reformációi Emlékbizottsága pályázatot hirdet gyülekezeti ifjúsági csoportok és evangélikus iskolák osztályai számára a Ninirc Games által gyártott Luther-kártyajáték beszerzésére. A pályázat keretében összesen harminc darab játékot osztunk ki.

A játék rövid leírása: játékidő: 30 perc. Ajánlott életkor: 10 éves kortól, 2–10 játékos részére. A játék célja, hogy „megírjuk” Luther életének egyes fejezeteit, azaz minél több kártyát tegyünk le a különböző életszakaszokhoz. Körönként három tetszőleges akciót hajthatunk végre az alábbiak közül: kártyahúzás, fejezetnyitás, fejezetírás, akciókártya kijátszása, kártyacsere, jelölő visszavétele, fejezet lezárása. Az akciókártyákkal egymást tudjuk akadályozni vagy a saját stratégiánkat erősíteni: *Plágiummal* más játékosársunk kezéből húzhatunk, *Könyvégetéssel* mások által lerakott lapokat tüntethetünk el, *Sola gratiával* a pakliból húzhatunk stb. Kétféle játékmód közül választhatunk: több taktikai lehetőséget nyújt az úgynevezett „Melanchthon-játékmód” (alapjáték). Ez esetben mind a hét akció rendelkezésünkre áll, melyből körönként három végezhetünk el. A „Müntzer-játékmód” ezzel szemben gyors és határozott döntésekre ösztönöz. A számos fórumon tesztelt és több nyelven nemzetközi forgalomba is kerülő játék alkotó csapata *Bence Domonkos*, *Bencéné Horváth Noémi* és *Bence Áron*. Részletes információ: <http://ninircgames.com/>.

A beadott pályázat formai feltételei: a) az ifjúsági csoport működésének rövid bemutatása (max. 3000 leütés, 2-3 fénykép); b) az iskolai osztály tanórán kívüli közösségi, lelki programjainak bemutatása (max. 3000 leütés, 2-3 fénykép); ötletek a társasjáték alkalmazására. A pályázatokat elektronikus formában kérjük beküldeni az emlékbizottság címére: *Pap Kinga Marjatta*, e-mail: kinga.pap@lutheran.hu. A levél tárgya: ifjúsági pályázat; a benyújtási határidő: november 10. A pályázatokat az MEE Reformációi Emlékbizottsága bírálja el. Az elbírálás szempontjai: az ifjúsági csoport aktivitása, fenntarthatósága, esetleges bővülési lehetőségei; az iskolai osztály közösségi programjainak színvonala; ötletesség.

Reformációi programpályázat. A Magyarországi Evangélikus Egyház Reformációi Emlékbizottsága pályázatot hirdet evangélikus egyházközségek és evangélikus fenntartású iskolák számára reformációi tematikájú hazai és határon túli programok támogatására.

Az elnyerhető összeg 50 ezer – 200 ezer forint/pályázó. Önrész biztosítása nem szükséges. A program megvalósulásának dátuma 2017. január 1. – december 31. A beadandó pályázat formai feltételei: rövid projektírás legfeljebb 3000 leütés terjedelemben; költségvetési terv legfeljebb egy oldalban. A pályázatokat elektronikus formában kérjük beküldeni az emlékbizottság címére: *Pap Kinga Marjatta*, kinga.pap@lutheran.hu. A levél tárgya: programpályázat; a benyújtási határidő: november 10. A pályázatokat az MEE Reformációi Emlékbizottsága bírálja el. Az elbírálás szempontjai: a reformációi évfordulóhoz való szerves kapcsolódás; közösségformálás, az egyház megújulásának munkálása; újszerűség, eredetiség. Az elnyert összeget a Magyarországi Evangélikus Egyház támogatásként fizeti ki a díjazott egyházközségek és intézmények számára. A pályázati cél megvalósulását és a ráfordított összeget részletesen dokumentáló beszámoló beérkezésének időpontja a programzárást követő 90. naptári nap.

A Csikvádi Evangélikus Gyülekezetért Alapítvány köszöni támogatóinak adójuk 1%-át! A befolyt összeget számítógép vásárlására és szeretetvendégség rendezésére fordítottuk.

Fébé Segítő Szolgálat. Kedves Testvérek! Örömmel számolunk be a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület új arculatáról. Az egyesület a jövőben – a *Fébé Segítő Szolgálat* kiegészítő névvel – az önkéntes segítségnyújtás megszervezésével elsősorban családokat és egyedülállókat szeretne támogatni a mindennapi életben. Szeretnénk segíteni egyedülállóknak a bevásárlásban, takarításban, kísérésben... családoknak gyerekfelügyeletben, korrepetálásban, betegeket gondozásban... rászorulóknak ruhát és élelmiszert osztanánk... betegeknek, időseknek segédeszközöket (keresek széket, járókeretet stb.) adunk kölcsön.

Első akciónk azoknak kíván segíteni, akik fekvőbeteg hozzátartozójukat ápolják. 2017. január 21-én, szombaton a Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthonban 10-től 15 óráig olyan együttléteket szervezünk, melyen a konkrét ápolási ismereteken túl lelki közösséget is megélhetünk a velünk együtt munkálkodókkal. Várjuk azok jelentkezését, akik segítséget kérnek, vagy segíteni tudnak! Jelentkezni lehet a febe.egyesulet@gmail.com e-mail-címen, vagy írjon levelet a 1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 193. címre! Honlapunkat elérheti a www.febeegyesulet.hu oldalon. Ha kérdése van, hívjon a 20/500-7483-as telefonszámon! Erős vár a mi Istenünk!

Üdvözléssel: *Madocsai Dániel* ügyvezető és az egyesület elnöksége

Bemutatják a Luther-rajzfilmsorozat két epizódját

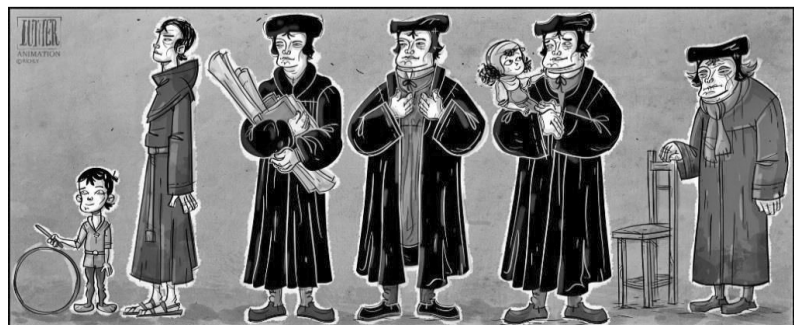
A Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója és a Magyarországi Evangélikus Egyház Reformációi Emlékbizottsága szeretettel meghívja a *Luther Márton élete* című rajzfilmsorozat (rendezte *Richly Zsolt*) 2. és 5. epizódjának bemutatójára október 27-én, csütörtökön 18 órakor a Bem

moziba (Budapest II., Margit körút 5.). A rendezvényt *Kendeh K. Péter*, a Luther Kiadó igazgatója nyitja meg. A filmbemutatóhoz csatlakozó ökumenikus kerekasztal-beszélgetés moderátora *dr. Fabiny Tamás* püspök, résztvevői *Mesterházy Balázs* esperes (Magyarországi Evangélikus Egyház), *Hell Gabri-*

ella hitoktató (Magyar Katolikus Egyház) és *Csernák István* nyugalmazott szuperintendens (Magyarországi Metodista Egyház). A bemutató után Mecintásra és kötetlen beszélgetésre hívjuk Önöket a mozi előterébe. Részvételi szándékát, kérjük, jelezze a lutheranimation@lutheran.hu címen. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

DR. FABINY TAMÁS püspök,
az emlékbizottság elnöke
KENDEH K. PÉTER,
a Luther Kiadó igazgatója

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

Szentháromság ünnepe után 22. vasárnap – Mt 18,21–35

Bocsánat, kegyelem

A VASÁRNAP IGÉJE

Sokszor előfordul még a rendszeresen templomba járókkal is, hogy nem arra figyelnek, ami az igehirdetésben elhangzik, hanem arra, ami éppen a szívükben van. Péterrel is ez történt. Vajon miért merült fel benne a kérdés, hogy hányszor kell megbocsátani? Azért, mert a megbocsátás egyáltalán nem természetes velejárója az életünknek.

Péter kérdése leleplez mindnyájunkat. Mi csak egy bizonyos mértékig tudunk és akarunk a másikkal megbocsátani. Péter egyfajta receptet kér Jézustól, de Jézus ilyet soha senkinek nem ad, mert ő ennél mindig többet akar. Vagyis Jézus mindig a legtöbbet akarja kihozni belőlünk, mert a hívó embernek nem recept van az életére, hanem élő Ura és élő közössége Jézussal. Mégis nagyon jó, hogy Péter kérdést tesz fel Jézusnak, mert olyan választ kap rá, amely mindannyiunk számára tanulság. Ebből is látszik, hogy nincs olyan kérdés, amelyet ne tehetnénk föl neki, és nincs olyan kérdés, amelyet ő szeretettel, türelemmel meg ne válaszolna.

Hányszor? Még hétszer is meg kell bocsátani? Nem hétszer, hanem hetven-szer hétszer, vagyis mindig. Háromszor vagy hétszer? Hetvenszer hétszer? Nem ez a kérdés. Hanem az, hogy mi van a szívünkben. Az igazi kérdés nem az, hogy valaki hogyan rendezi el a bocsánat kérdését valakivel, hanem az a kérdés, hogyan rendezzük el az életünket naponta Istennel. Mert hogy miként tudunk és akarunk megbocsátani, az attól függ, hogy milyen a kap-

csolatunk a mindenható Istennel. Rendezett vagy rendezetlen? Ezen múlik minden. Ez határozza meg a nézőpontunkat, az emberekkel való beszédünket. Az indulatainkat, a szándékainkat, a cselekedeteinket.

Azt mondja Jézus ebben a példázatban, hogy nekünk nap mint nap, újra és újra Istennel van rendeznivalónk elsősorban, és akkor tudjuk jól elrendezni a kérdéseket az emberekkel is.

Lesz számonkérés. Jézus ezzel a példázattal azt is mondja, hogy kikerülhetetlen a számonkérés. Nem lehet elkerülni. Egyszer meg kell állnunk Isten ítélőszéke előtt, és számot kell adnunk. Mi nem tudjuk ennek az idejét, Isten tudja, hogy mennyi idő van hátra. Ez az adós szolga sem maga döntötte el, hogy mikor megy a király elé. Odavitték. Nem ő döntötte el. Egyszer eljött az idő, és neki oda kellett mennie az ura elé, és számot kellett adnia.

Fizetéképtelen adósok vagyunk. A másik egyértelmű tanítása a példázatnak az, hogy kivétel nélkül minden embernek adóssága van Isten előtt. Mi mindnyájan Ádám és Éva leszármazottai vagyunk. Az Isten nélküli életbe szült bele minket az édesanyánk. Senki nem születik bele az Isten országába, mindenki úgy születik meg, hogy azon kívül van, és a neve mellett oda van írva, hogy fizetéképtelen adós. A példázatbeli szolgának is olyan nagy az adóssága, hogy nincs olyan hosszú emberi élet, amely alatt törleszteni tudná. Mégsem a bűn nagysága rendítette meg, hanem a számonkéréstől félt. Azon spekulált, hogyan úszhatná meg

ezt az egészet, hogyan lehetne rajta túl. Csak türelmet kért, és nem kegyelmet.

Sokan vagyunk így ezzel. Időt nyerni Isten előtt. Nem elhagyni a bűneimet, megvallani, elfogadni a bocsánatot, hanem csak úgy lassan kiöregedni, lassan leszokni róluk. A bűnre pedig egyetlen megoldás van csak: ha megvalljuk, és elfogadjuk a bűnbocsánatot. Nekünk Szabadítóra van szükségünk, nem türelemre. Nagyon rosszat tett volna a király, ha türelmes, és vár a törlesztésre, mert az adós végképp elmerült volna az adósságban.

Megszán, elbocsát, és elengedi az adósságot. A példázatbeli király és a mindenható Isten is valami mást tesz az adóssokkal. Úgy olvassuk, hogy elengedi a szolga adósságát. Erre senki nem gondolt. Az egész példázatnak ez áll a középpontjában. A király elengedi az adós adósságát, és többé már nem az a fontos, hogy mit tett az adós, hanem az, hogy mit tett a király. Mi mindig arra vagyunk büszkéek, hogy mi – emberek – mit tettünk, pedig az ember életében mindig az a meghatározó, hogy mit tesz érte Isten. Megszánja, elbocsátja, és e kétből fakad, hogy elengedi az adósságát. Isten Jézusra néz: megszán minket, kegyelmével megajándékoz, és a bűnök bocsánatát adja.

Valaki egyszer azt mondta nekem: az Isten szeretete és kegyelme a mennyország kutyája. Jön utánunk, még mindig jön. Szeretne beterelni az Isten országába. Isten így bánik, ha akarjuk, kérjük és elfogadjuk, mindnyájunkkal. Szeretettel és kegyelmével szeretne beterelni minket az ő országába. Ámen.

■ ROSTÁNE PIRI MAGDA

KÉTHETI ÚTRAVALÓ

„...nálád van a bocsánat, ezért félnék téged.” (Zsolt 130,4)

Szentháromság ünnepe után a 22. héten az *Útmutató* reggeli s heti igéi figyelmeztetnek, hogy járjunk keresztyén elhívásunkhoz méltóan – megbocsátásban (lásd Ézs 55,7 s Lk 17,3–4). „Ahogyan könyörül az atya az ő fiain, úgy könyörül az Úr az őt félőkön.” (Zsolt 103,13; LK) Az Úr Jézusban az Atya bűnbocsátó szeretete öltött testet e világban, ezért: „Üdvösség és szabadulás kelyhét veszem, és az Úr nevét énekelem.” (GyLK 750) Péter kérdezte: „Uram, hányszor kell megbocsátanom az ellenem vétkező testvéremnek? Még hétszer is? Jézus így válaszolt: Mondom neked, nemhogy hétszer, hanem még hetvenszer hétszer is.” S a gonosz szolga példázataival mondta el: „Így tesz majd az én menyeyi Atyám is veletek, ha szívetekből meg nem bocsátotok, mindenkinek az ő testvérenek.” (Mt 18,21–22,35) Luther így tanít: „A bűnbocsánatnak nincs se határa, se mértéke. Ha Isten kegyelméből a mi sok bűnünk megbocsátja, hogyne kellene nekünk is megbocsátani felebarátunknak a keveset?” Pál hálát ad és könyörög a gyülekezetért: „...azért, hogy a szeretet egyre inkább gazdagodjék bennetek ismerettel és igazi megértéssel, hogy megítélhessétek, mi a helyes [...], és gazdagon teremjétek az igazság gyümölcsét...” (Fil 1,9–11) Izráel népe folytatta ősatyja, Jákób bűneit, ezért a Seregek Ura figyelmezteti: „Térj hát meg Istenedhez, ragaszkodj az irtalomhoz és az igazsághoz, és reménykedj szüntelenül Istenedben!” (Hós 12,7) Pál már bebizonyította: „Nincsen igaz ember egy sem [...], valamennyien megromlottak [...], Isten félelmével nem törődnek.” S megállapítja: Isten előtt „a törvény cselekedeteiből senki sem fog megigazulni”. (Róm 3,10.12.18.20) Ézsau így békült ki Jákóbbal, aki „hétszer borult le a földre, amíg a bátyjához ért. Ézsau eléje futott, megölelte, nyakába borult, megcsókolta, és sírtak”. (1Móz 33,3–4) A felmagasztalt Krisztus nem csak a laodiceai gyülekezetnek üzeni: „Tudok cselekedeteidről, hogy nem vagy sem hideg, sem forró. [...] Akit én szeretek, megfeddem és megfenyítem: igyekezz tehát, és térj meg! Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek: ha valaki meghallja a hangomat, és [...] Aki győz...” (Jel 3,15.19–21) Isten gyermekei szívbeli bizalommal szólhatnak, mert megtartják parancsolatait. „Az ő parancsolata pedig az, hogy higgyünk az ő Fia, Jézus Krisztus nevében, és szeressük egymást [...], és hogy ő bennünk marad, azt a Lélektől tudjuk meg, akit nekünk adott.” (1Jn 3,23–24) Isten ítélettel tisztítja meg a tőle elpártolt népet: „Ha vétkeitek skarlátpirosak is, hófehéreké válhattok, ha vörösek is, mint a bíbor, fehéreké lehettek, mint a gyapjú. Ha készségesen hallgattok rám...” (Ézs 1,18–19) „Tisztítsd meg szíved, Jeruzsálem népe, / Hogy megtartassál, mosódj hófehérré...” (EÉ 460,3; lásd Lk 11,4)

„[Ő] a királyok Királya és uraknak Ura. Övé egyedül a halhatatlanság [...]: övé a tisztelet és az örökkévaló hatalom.” (1Tim 6,15b–16)

Szentháromság ünnepe után a 23. héten az *Útmutató* reggeli s ünnepi igéinek fókuszában Krisztus és a benne hívők örök élete tündököl. Bibliavasárnap üzenete ez: Isten igéje élő és ható! (Lásd Zsid 4,12–13) S e földi életünkben járjunk elhívásunkhoz méltóan – két világ polgáiraiként! (Lásd Zsid 13,14) „Áron vétettetek meg: dicsóítotték tehát Istent a ti testetekben és lelketekben, amelyek Istenéi.” (1Kor 6,20; LK) A képmutató farizeusok kísértő kérdésére Jézus így felelt az adópénzre utalva: „Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami Istené!” (Mt 22,21) Pál nem római polgárjogával dicsekszik: „Nekünk pedig a mennyben van polgárjogunk, ahonnan az Úr Jézus Krisztust is várjuk üdvözítőül...” (Fil 3,20–21) A lutheri reformáció kezdetének 499. évfordulója figyelmeztet: „Más alapot senki sem vethet a meglevőn kívül, aki Jézus Krisztus.” (1Kor 3,11; lásd Zsid 13,8) Pállal és reformátorainkkal valljuk: Krisztusért, kegyelemből, hit által, ingyen igazulunk meg! „Isten ingyen igazít meg az ő kegyelméből a Krisztus Jézusban lett váltság által. [...] Hiszen azt tartjuk, hogy hit által igazul meg az ember...” (Róm 3,24.28) Urunk kijelentette: „Boldogok vagytok, ha énmiattam gyaláznak és üldöznek titeket [...]. Örüljétek és ujjongjatok, mert...” (Mt 5,11–12) „A Seregeknek Ura velünk van, Jákób Istene erős várunk” (GyLK 707) Pál Thesszalonikában, a zsinagógában mondta, hogy „ez a Jézus a Krisztus, akit én hirdetek nektek”. (ApCsel 17,3) Halottainkra emlékezve Jézus kijelentése ad reménységet: „Isten pedig nem a holtak Istene, hanem az élők. Mert az ő számára mindenki él.” (Lk 20,38) János látta a tízszarvú és hétfejű fenévatat, aki nagy hatalmát a sárkánytól kapta: „...és megnyitotta száját káromlásra Isten ellen [...]. Megadatott neki, hogy hadat indítsa a szentek ellen...” (Jel 13,6–7) De akiknek a neve be van írva a Bárány életkönyvébe, azok nem imádták a vadállatot! Luther bátorít: „Álljatok meg hát szilárdan, keményen, életre-halálra a hitvalló hitben mindaddig, míg üdvözítő Krisztusunk ereje, győzelme az ördögöt egészen ki nem veti!” Jeruzsálemi bevonulásakor Jézus megtisztította a templomot, mert „az én házamat imádság házána nevezik”. (Mt 21,13) Az újszövetségi gyülekezet Isten jelenlétének a helyszíne: „...mert Isten temploma szent, és ez a templom ti vagytok [...]. Ti viszont Krisztuséi vagytok...” (1Kor 3,17.23) Péter emlékeztet: el fog jönni az Úr napja! „De az ő ígérete szerint új eget és új földet várunk [...] Ti tehát [...] növekedjétek a kegyelemben [...]. Övé a dicsőség...” (2Pt 3,13.17–18) „Téged kérünk, mi Krisztusunk, / Mivel mi csak benned bízunk. / Segíts szent neved által...” (EÉ 260,4)

■ GARAI ÁNDRÁS

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (október 23.) *Bárcsak szétszakítanád az eget, és leszállnál!* Ézs 63,19b (Mk 13,26; Mt 18,21–35; Fil 1,3–11; Zsolt 143) Bizonyára sokan imádkoztak hatvan évvel ezelőtt, hogy bárcsak megváltozhatna az az istentelen rendszer, hogy békében, biztonságban élhetnének életüket az emberek. Ötszáz éve is sok ember szívében ott lehetett imádságként, hogy a teremtő, megváltó, megszentelő Isten bárcsak átlépne a szokás, a hagyomány kereteit, és megújítaná egyházát. Ma azonban az Úr a te szívedbe szeretné beleültetni a vágyat, hogy személyes találkozás lehessen veled az istentiszteleten. Az ige hallgatásában, az imádságban átélhetnéd, hogy az Isten szétszakította az eget érted, hogy Fiában, az Úr Jézus Krisztusban veled megbékélhess.

Hétfő (október 24.) *Békében fekszem le, és el is alszom, mert csak te adod meg Uram, hogy biztonságban élhessek!* Zsolt 4,9 (Ef 2,14; Hós 12,1–7; 2Kor 4,1–6) Gyermekek nagy örömmel tanulják szüleiktől, nagyszüleiktől az esti imádságot, amelyben hálát adnak az elmúlt nap történéseiért, kéri az Urat az éjszaka csendjéért, a másnapi ébredésért és a következő nap áldásáért, és hittel rá mernek erre az alapra állni. Jézus tanít bennünket: „...ha meg nem tértek, és olyanok nem lesztek, mint a kisgyermekek...” (Mt 18,3), nem lesz olyan a kapcsolatod az Úrral, hogy gyermeki bizalommal tudnád kezébe tenni a múltat rendezetlenségével, bűneivel, a jelent félelmeivel, bizalmatlanságaival, a jövőt terveivel, reményeivel együtt.

Kedd (október 25.) *Valóban nagy a kegyességnek a titka: aki megjelent testben, igaznak bizonyult lélekben, megjelent az angyaloknak, hirdették a pogányok között, hittek benne a világon, felvitetett dicsőségben.* 1Tim 3,16 (Ézs 42,9; Róm 3,9b–20; 2Kor 4,7–18) Sokan szívesen keresik elméletekben, izmusokban a kegyesség titkát, de Isten Szentlelke nagyon komolyan a szívünkre helyezi most, hogy vitán felüli a kegyesség titka. A megelőző versekben arról tanít bennünket, hogy a gyülekezetért felelősséget hordozó ember miként igazítsa, mihez szabja az életét. Ez az Úr Jézus Krisztushoz szabott élet a vitán felüli kegyesség. Aminek aztán velejárója az „igazság, béke és öröm a Szentlélekben...” (Róm 14,17)

Szerda (október 26.) *Ezt mondja az Úr: Emlékszem rád: ifjúkorod hűségére, mátkaságod szeretetére, amikor kövétél a pusztában, a be nem vetett földön.* Jer 2,2 (Zsid 10,23b; 1Móz 33,1–11; 2Kor 5,1–10) Istenünk előszeretettel hasonlítja a veled való kapcsolatunkat a jegyességhez, mátkasághoz, a házassághoz. A reformáció folyamata is az elfeledett ifjúkori hűséghez és a mátkaság szeretetéhez fordította vissza az egyházat. Azonban nemcsak közösségi szinten érvényes ez, hanem a személyes kapcsolat szintjén is. Milyen állapotban van az Úrhoz való hűség, és milyen mély az iránta való szereteted? Igénk egy nehéz időszak ellenére jól működő kapcsolatról beszél, amikor nem volt biztos a megélhetés, amikor nem volt biztonságot nyújtó meleg otthon, mégis lángolt a szeretet, és érezhető volt a hűség az emberek szívében.

Csütörtök (október 27.) *Nem mondhatja a szem a kéznek: „Nincs rád szükségem”, vagy a fej a lábaknak: „Nincs rátok szükségem!” Ellenkezőleg: a test gyengébbnek látszó tagjai nagyon is szükségesek.* 1Kor 12,21–22 (Zak 7,10; Jel 3,14–22; 2Kor 5,11–15) Az emberi test Isten csodája! Napról napra egyre többet tudhatunk meg a működéséről, mégsem ismerünk mindent: a kutatók a vizsgálatuk során mindig újabb felismerésekkel gazdagodnak; kiderül, hogy amit addig szabályozási központnak gondoltunk, azt is befolyásolja egy másik rendszer, és valójában csak végrehajtó szerepe van. Az egyházat Jézus Krisztus testének ábrázolja az ige. Az erősebbnek látszó részek sokszor tetszelegnek a helyzetükben, de mi tudhatjuk, hogy a rendszer működése a gyengék összhangján múlik. Ötszáz évvel ezelőtt X. Leó pápa erős helyzetben volt, mindenki úgy ítélhette meg, hogy az Úr cselekedete rajta keresztül kell, hogy érkezzen. De voltak gyenge részek, akik közül egy volt Luther Márton, és a változás mégis rajta keresztül jöhetett, aki a nagy rendszert az Úr iránti engedelmissége és a Bibliához való hűsége által megfordította.

Péntek (október 28.) *Folyamodjatok az Úrhoz, az ő hatalmához, keressétek orkáját szüntelen!* Zsolt 105,4 (Lk 11,1; 1Jn 3,19–24; 2Kor 5,16–21) Luther Márton sokat emlegetett mondása: „Bizony koldusok vagyunk”, igazolódik ebben az igében is. Kolduljátok el az ő hatalmát, mert „Isten hatalma őriz hit által az üdvösségre...” (1Pt 1,5). Kutassátok a jelenlétét, mert nélküle semmit sem ér az életetek. Az önmaga körül forgó, saját eszméibe csavarodott keresztyén ember ez egyház éppen erről feledkezik meg. Úgy gondolja, hogy hatalom adatott a kezébe, és meg tudja faragni az Isten képmását.

Szombat (október 29.) *Gedeon így válaszolt nekik: Én nem uralkodom rajtatok... Az Úr uralkodjék rajtatok!* Bir 8,23 (Mk 10,42–43; Ézs 1,18–20 [21–25] 26–27; 2Kor 6,1–10) Jézusi gondolat volt ez Gedeontól: „...aki nagyvá akar lenni közzöttetek, az legyen szolgátok...” (Mk 10,43) Az uralom pedig hadd legyen az Úr kezében, mert ő látja a jövő próbáit, kihívásait, és tud kormányozni Lelke által. Te csak figyelj órá!

■ GYÖRFI MIHÁLY

KRÓNKA

Az Evangélikus Élet magazin kéthetente megjelenő hírlevele

E-mail: evellet@lutheran.hu • EvÉlet online: www.evangelikuslet.hu
 • Hirdetésfelvétel: hirdetes@evellet.hu • Előfizetés: kiado@lutheran.hu
 • Szerkesztőség: 1091 Budapest, Üllői út 25. fszt. 2. Tel.: 06-20/824-5519.
 Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.ball@lutheran.hu). Főszerkesztő: T. PINTER KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: MÁTE TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com). Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu). Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518.
 Felelős kiadó: KENDEH K. PÉTER (peter.kendeh@lutheran.hu). Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: NAGY ZOLTÁN. Árusítja a kiadó. Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletg telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.
 • INDEX 25 211, ISSN 2498-5309

